

Predicting Adolescents' Academic Performance Based on Parenting Styles with the Mediating Role of Failure, Unrelenting Standards, Defectiveness/Shame, and Mistrust Schemas in Parents

1. Elmira Khezri¹: Department of Clinical Psychology, Shi.C., Islamic Azad University, Shiraz, Iran
2. Mohammad Mozaffari^{2*}: Department of Psychology, Shi.C., Islamic Azad University, Shiraz, Iran

*Corresponding Author's Email: Mohammad.mozafari@iau.ac.ir

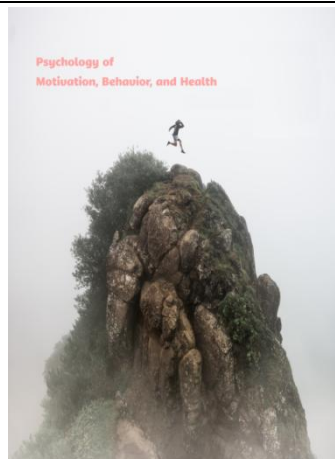
Received: 2026-01-31

Revised: 2026-05-10

Accepted: 2026-05-17

Initial Publish: 2026-05-18

Final Publish: 2026-10-23

Abstract

Introduction and Aim: Adolescents' academic performance is influenced by various cognitive, emotional, and family-related factors, and parenting styles are considered among the most important determinants of educational success or failure. The present study aimed to predict adolescents' academic performance based on parenting styles with the mediating role of failure, unrelenting standards, defectiveness/shame, and mistrust schemas in parents.

Methodology: This study employed a descriptive-correlational design using path analysis. The statistical population included all parents of secondary high school students in Shiraz during the 2024–2025 academic year, from whom 150 participants were selected through convenience sampling. Research instruments included Buri's Parental Authority Questionnaire, Young's Early Maladaptive Schema Questionnaire, and students' grade point averages as indicators of academic performance. Data were analyzed using SPSS-26 and AMOS software through Pearson correlation coefficients and path analysis.

Findings: The results indicated that authoritative parenting had a positive and significant relationship with academic performance ($\beta=0.31$, $p<0.01$), whereas permissive parenting ($\beta=-0.27$, $p<0.01$) and authoritarian parenting ($\beta=-0.34$, $p<0.01$) showed negative and significant relationships with academic performance. Moreover, failure, unrelenting standards, defectiveness/shame, and mistrust schemas were negatively associated with academic performance. Bootstrap analysis confirmed the significant mediating role of maladaptive schemas in the relationship between parenting styles and academic performance. Model fit indices also demonstrated an acceptable fit for the proposed model.

Conclusion: The findings demonstrated that parenting styles influence adolescents' academic performance both directly and indirectly through parents' maladaptive schemas. Therefore, modifying dysfunctional parenting practices and reducing maladaptive schemas in parents may contribute to improving students' academic achievement and psychological well-being.

Keywords: Academic performance, parenting styles, early maladaptive schemas, failure schema, defectiveness/shame, mistrust, adolescents

How to Cite: Khezri, E., & Mozaffari, M. (2026). Predicting Adolescents' Academic Performance Based on Parenting Styles with the Mediating Role of Failure, Unrelenting Standards, Defectiveness/Shame, and Mistrust Schemas in Parents. *Psychology of Motivation, Behavior, and Health*, 4(4), 1-16.

Copyright: © 2026 by the authors. Published under the terms and conditions of Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0 International (CC BY-NC 4.0) License.

Extended Abstract

Introduction and Aim

Academic performance is considered one of the most important indicators of educational success and psychosocial adjustment during adolescence. Researchers have emphasized that academic achievement is influenced not only by cognitive abilities and educational resources but also by family dynamics, emotional relationships, and parenting behaviors (Kocsis & Molnar, 2025; Kus, 2025). In recent years, the role of family-related psychological factors in shaping students' academic trajectories has attracted growing attention. Studies have shown that supportive family environments, positive parent-child interactions, and adaptive parenting practices are associated with higher educational engagement and better academic outcomes, whereas dysfunctional family relationships and maladaptive parenting behaviors may contribute to academic decline and emotional maladjustment (Al-Okaily et al., 2024; Zhang et al., 2024).

Among family-related variables, parenting styles are regarded as one of the strongest predictors of adolescents' emotional, social, and educational development. Baumrind's parenting theory identifies three major parenting styles, including authoritative, authoritarian, and permissive parenting. Authoritative parenting is characterized by emotional warmth, responsiveness, and balanced supervision, whereas authoritarian parenting involves excessive control and rigid discipline, and permissive parenting reflects low control and insufficient behavioral monitoring. Previous studies have consistently shown that authoritative parenting is associated with higher academic achievement, stronger self-regulation, and healthier psychological functioning, while permissive and authoritarian parenting are linked to lower academic performance and emotional difficulties (Rashid et al., 2023; Xing, 2023). Park and Kim demonstrated that parental involvement and supportive parent-adolescent relationships positively affect adolescents' academic achievement through school adjustment (Park & Kim, 2024). Similarly, Eftekhari and colleagues found that parenting styles significantly influence academic achievement through students' self-esteem (Eftekhari et al., 2024).

In addition to parenting styles, early maladaptive schemas have emerged as an important psychological construct in understanding interpersonal and emotional functioning. According to schema theory, maladaptive schemas are deep cognitive-emotional

patterns developed during childhood as a result of unmet emotional needs and dysfunctional family interactions. These schemas continue to influence individuals' perceptions, emotional responses, and interpersonal relationships throughout life (Pilkington & Karantzias, 2024). Parents with maladaptive schemas may exhibit dysfunctional parenting behaviors, emotional unavailability, unrealistic expectations, and insecure attachment patterns, all of which can negatively affect children's academic and psychological development.

Among maladaptive schemas, failure, unrelenting standards, defectiveness/shame, and mistrust schemas appear particularly relevant in family and educational contexts. The failure schema is associated with feelings of inadequacy and expectations of incompetence, while the unrelenting standards schema involves perfectionism and unrealistic demands. The defectiveness/shame schema reflects feelings of worthlessness and emotional inadequacy, whereas the mistrust schema is characterized by suspicion, emotional insecurity, and fear of exploitation (Najafi & Ghorbani, 2024; Nobakht et al., 2024). Such schemas may shape parenting attitudes and influence how parents communicate expectations, provide emotional support, and respond to children's educational challenges.

Recent evidence has highlighted the importance of emotional and relational variables in academic functioning. Aneesh and colleagues found that positive parent-child relationships improve adolescents' psychological well-being through emotion regulation and social competence (Aneesh et al., 2024). Raudino and colleagues reported that poor parent-child relationships during adolescence are associated with long-term psychosocial maladjustment (Raudino et al., 2023). Furthermore, Atash-Sokhan and colleagues demonstrated that parent-adolescent relationship training significantly improves communication patterns, reduces stress, and enhances academic performance among adolescent girls (Atash-Sokhan et al., 2024). These findings suggest that the quality of emotional interactions within the family system may influence academic outcomes both directly and indirectly.

Theoretical and empirical studies also emphasize the role of cognitive and emotional processes in academic achievement. Van Kesteren and colleagues argued that schema-dependent encoding processes and prior knowledge significantly contribute to learning and academic performance (Van Kesteren et al., 2024). Panahipour and Hashemi found that executive

functions mediate the relationship between multiple intelligences and academic performance in adolescents with attention-deficit/hyperactivity disorder (Panahipour & Hashemi, 2024). Moreover, Zhang and colleagues highlighted the significant relationship between mental health, self-control, and academic success among university students (Zhang et al., 2024).

Technological and analytical advancements have also improved the prediction of academic performance. Sarker and colleagues used educational data mining techniques to identify family, emotional, and educational predictors of academic achievement (Sarker et al., 2024). Wang and colleagues introduced a comprehensive predictive system for student academic performance that integrates multiple educational and psychological variables (Wang et al., 2023). Despite these advances, limited research has examined the mediating role of parents' maladaptive schemas in the relationship between parenting styles and adolescents' academic performance.

Additionally, the psychological consequences of the COVID-19 pandemic increased concerns regarding adolescents' mental health and educational adjustment. Panchal and colleagues reported that the COVID-19 lockdown significantly affected children's and adolescents' mental health (Panchal et al., 2023). Soleimani and Adamzadeh also found that parental communication styles are strongly associated with adolescents' depression and anxiety levels (Soleimani & Adamzadeh, 2023). Therefore, investigating the interplay between parenting styles, maladaptive schemas, and academic performance appears particularly important in contemporary educational contexts.

Given the importance of academic achievement, the influential role of parenting practices, and the limited attention paid to maladaptive schemas as mediating variables, the present study aimed to predict adolescents' academic performance based on parenting styles with the mediating role of failure, unrelenting standards, defectiveness/shame, and mistrust schemas in parents.

Methodology

The present study employed a descriptive-correlational design using path analysis. The statistical population consisted of all parents of male and female high school students in Shiraz during the 2024–2025 academic year, along with their adolescent children. A convenience sampling method was used, and 150 parents meeting the inclusion criteria were

selected as participants. The sample size was determined according to methodological recommendations for correlational and structural equation modeling studies.

Inclusion criteria included having a child enrolled in secondary high school, living with both parents, absence of substance abuse or psychiatric medication use among parents and students, and willingness to participate in the study. Incomplete questionnaires and severe psychological disorders based on self-report were considered exclusion criteria.

Academic performance was measured using students' grade point averages (GPAs). Parenting styles were assessed using Buri's Parental Authority Questionnaire (PAQ), which measures authoritative, authoritarian, and permissive parenting styles. Early maladaptive schemas were assessed using the Young Schema Questionnaire-Short Form (YSQ-SF). Four schemas, including failure, unrelenting standards, defectiveness/shame, and mistrust, were examined in this study.

After obtaining ethical approval and informed consent, questionnaires were distributed to parents in both in-person and electronic formats. Data were analyzed using SPSS-26 and AMOS software. Descriptive statistics, Pearson correlation coefficients, and path analysis were used to evaluate the proposed model. The significance level was set at 0.05.

Findings

Descriptive findings showed that 57% of students were female and 43% were male. Regarding educational level, 23% were in the tenth grade, 37% in the eleventh grade, and 40% in the twelfth grade. Most parents had a bachelor's degree.

The mean score for authoritative parenting style was 27.54 (SD = 4.93), permissive parenting was 31.93 (SD = 5.03), and authoritarian parenting was 25.37 (SD = 3.55). The mean scores for failure schema, unrelenting standards schema, defectiveness/shame schema, and mistrust schema were 20.63, 18.48, 16.75, and 17.12, respectively. The mean academic performance score was 12.10 (SD = 1.56). Skewness and kurtosis values for all variables were within the acceptable range of ± 2 , indicating normal distribution.

Kolmogorov-Smirnov tests confirmed the normality of data distribution ($p > 0.05$). Multivariate normality was also confirmed using Mardia's coefficient. Tolerance and variance inflation factor values indicated the absence of multicollinearity among variables.

Correlation analysis revealed that authoritative parenting had a positive and significant correlation with academic performance ($r = 0.63, p < 0.01$). In contrast, permissive parenting ($r = -0.63, p < 0.01$), authoritarian parenting ($r = -0.56, p < 0.01$), failure schema ($r = -0.62, p < 0.01$), unrelenting standards schema ($r = -0.64, p < 0.01$), defectiveness/shame schema ($r = -0.65, p < 0.01$), and mistrust schema ($r = -0.56, p < 0.01$) showed negative and significant relationships with academic performance.

The fit indices supported the adequacy of the proposed path model. The chi-square to degrees of freedom ratio was 3.29, RMSEA was 0.07, SRMR was 0.07, and all comparative fit indices exceeded 0.90, indicating satisfactory model fit.

Path analysis results demonstrated that authoritative parenting positively predicted academic performance ($\beta = 0.31, p < 0.01$), whereas permissive parenting ($\beta = -0.27, p < 0.01$) and authoritarian parenting ($\beta = -0.34, p < 0.01$) negatively predicted academic performance. Furthermore, all four maladaptive schemas negatively predicted academic performance. Bootstrap analysis indicated that failure, unrelenting standards, defectiveness/shame, and mistrust schemas significantly mediated the relationship between parenting styles and academic performance.

Discussion and Conclusion

The findings of the present study demonstrated that parenting styles significantly influence adolescents' academic performance both directly and indirectly through parents' maladaptive schemas. Authoritative parenting was positively associated with academic achievement, whereas permissive and authoritarian parenting styles negatively predicted academic performance. In addition, maladaptive schemas, including failure, unrelenting standards,

defectiveness/shame, and mistrust, had significant negative effects on students' educational outcomes.

The positive role of authoritative parenting may be explained by the supportive and emotionally responsive nature of this parenting style. Adolescents raised in authoritative families are more likely to experience emotional security, self-confidence, and effective self-regulation, all of which facilitate academic success. In contrast, permissive parenting may weaken discipline and responsibility, while authoritarian parenting may increase stress, fear of failure, and emotional insecurity.

The findings also highlighted the psychological significance of maladaptive schemas in parental functioning. Parents with maladaptive schemas may unintentionally transfer negative emotional patterns, unrealistic expectations, and dysfunctional beliefs to their children. Such dynamics can impair adolescents' motivation, emotional adjustment, and educational engagement. The mediating role of maladaptive schemas suggests that parenting behaviors are partly shaped by deeper cognitive-emotional structures developed throughout parents' own developmental experiences.

Overall, the study suggests that improving parenting practices alone may not be sufficient unless maladaptive schemas and emotional patterns in parents are also addressed. Family-centered psychological interventions, schema-focused educational programs, and parent training workshops may help improve parent-child relationships and promote adolescents' academic functioning. The findings emphasize the importance of integrating cognitive, emotional, and relational perspectives in understanding academic performance among adolescents.

پیش‌بینی عملکرد تحصیلی فرزندان بر اساس سبک‌های فرزندپروری با میانجیگری چهار طرحواره شکست، معیارهای سخت‌گیرانه، نقص-شرم و بی‌اعتمادی در والدین

۱. المیرا خضری¹، گروه روانشناسی بالینی، واحد شیراز، دانشگاه آزاد اسلامی، شیراز، ایران

۲. محمد مظفری²، گروه روانشناسی، واحد شیراز، دانشگاه آزاد اسلامی، شیراز، ایران

*ایمیل نویسنده مسئول: Mohammad.mozafari@iau.ac.ir

انتشار نهایی: ۱۴۰۵/۰۸/۰۱

انتشار اولیه: ۱۴۰۵/۰۲/۲۸

پذیرش: ۱۴۰۵/۰۲/۲۷

بازنگری: ۱۴۰۵/۰۲/۲۰

دریافت: ۱۴۰۴/۱۱/۱۱

چکیده

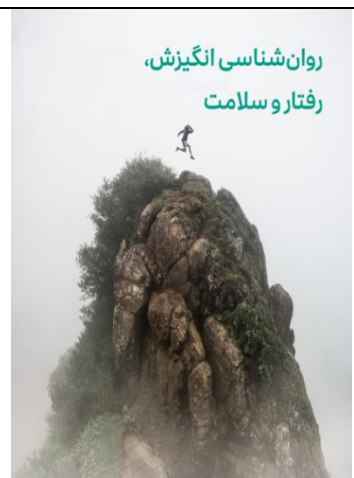
مقدمه و هدف: عملکرد تحصیلی نوجوانان تحت تأثیر عوامل شناختی، هیجانی و خانوادگی متعددی قرار دارد و سبک‌های فرزندپروری از مهم‌ترین عوامل مرتبط با موفقیت یا افت تحصیلی دانش‌آموزان محسوب می‌شوند. پژوهش حاضر با هدف پیش‌بینی عملکرد تحصیلی فرزندان بر اساس سبک‌های فرزندپروری با میانجیگری طرحواره‌های شکست، معیارهای سخت‌گیرانه، نقص-شرم و بی‌اعتمادی در والدین انجام شد.

روش‌شناسی: پژوهش حاضر از نوع توصیفی-همبستگی و مبتنی بر تحلیل مسیر بود. جامعه آماری شامل تمامی والدین دارای فرزند در مقطع دوم متوسطه شهر شیراز در سال تحصیلی ۱۴۰۳-۱۴۰۴ بود که از میان آنان ۱۵۰ نفر به روش در دسترس انتخاب شدند. ابزارهای پژوهش شامل پرسشنامه اقتدار والدینی بوری، پرسشنامه طرحواره‌های ناسازگار اولیه یانگ و معدل تحصیلی دانش‌آموزان به‌عنوان شاخص عملکرد تحصیلی بود. داده‌ها با استفاده از نرم‌افزارهای SPSS-۲۶ و Amos و از طریق ضریب همبستگی پیرسون و تحلیل مسیر مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفتند.

یافته‌ها: نتایج نشان داد سبک مقتدر منطقی با عملکرد تحصیلی رابطه مثبت و معنادار داشت ($\beta=0.31, p<0.01$)، در حالی که سبک‌های آسان‌گیر ($\beta=-0.27, p<0.01$) و مستبدانه ($\beta=-0.34, p<0.01$) رابطه منفی و معنادار با عملکرد تحصیلی داشتند. همچنین طرحواره‌های شکست، معیارهای سخت‌گیرانه، نقص-شرم و بی‌اعتمادی با عملکرد تحصیلی رابطه منفی و معنادار نشان دادند. نتایج بوت‌استرپ نیز تأیید کرد که طرحواره‌های ناسازگار اولیه نقش میانجی معناداری در رابطه بین سبک‌های فرزندپروری و عملکرد تحصیلی دارند. شاخص‌های برازش مدل نیز نشان‌دهنده برازش مطلوب مدل پیشنهادی بودند.

نتیجه‌گیری: یافته‌های پژوهش نشان داد سبک‌های فرزندپروری علاوه بر اثر مستقیم، از طریق طرحواره‌های ناسازگار اولیه والدین بر عملکرد تحصیلی فرزندان اثرگذار هستند. بنابراین، توجه به اصلاح سبک‌های فرزندپروری و کاهش طرحواره‌های ناسازگار والدین می‌تواند در ارتقای عملکرد تحصیلی و سلامت روان دانش‌آموزان مؤثر باشد.

کلیدواژگان: عملکرد تحصیلی، سبک‌های فرزندپروری، طرحواره‌های ناسازگار اولیه، طرحواره شکست، نقص-شرم، بی‌اعتمادی، نوجوانان

نحوه استناددهی: خضری، المیرا، و مظفری، محمد. (۱۴۰۵). پیش‌بینی عملکرد تحصیلی فرزندان بر اساس سبک‌های فرزندپروری با میانجیگری چهار طرحواره شکست، معیارهای سخت‌گیرانه، نقص-شرم و بی‌اعتمادی در والدین. *روان‌شناسی انگیزش، رفتار و سلامت*، ۴(۴)، ۱-۱۶.

مجوز و حق نشر: © ۱۴۰۵ تمامی حقوق انتشار این مقاله متعلق به نویسنده است. انتشار این مقاله به‌صورت دسترسی آزاد مطابق با گواهی (CC BY-NC) صورت گرفته است. (4.0)

مقدمه

تحقیقات اخیر نیز نقش تعیین‌کننده سبک‌های فرزندپروری را در موفقیت تحصیلی دانش‌آموزان تأیید کرده‌اند. برای مثال، پارک و کیم نشان دادند که مشارکت والدین و تعامل مثبت آنان با فرزندان از طریق افزایش سازگاری مدرسه‌ای موجب بهبود عملکرد تحصیلی نوجوانان می‌شود (Park & Kim, 2024). همچنین افتخاری و همکاران گزارش کردند که سبک‌های فرزندپروری والدین از طریق افزایش عزت‌نفس دانش‌آموزان می‌توانند پیشرفت تحصیلی را تقویت کنند (Eftekhari et al., 2024). در مطالعه‌ای دیگر، آتش‌سخن و همکاران نشان دادند آموزش رابطه والد-نوجوان به مادران و دختران نوجوان موجب بهبود الگوهای ارتباطی، کاهش استرس و ارتقای عملکرد تحصیلی می‌شود (Atash-Sokhan et al., 2024). این یافته‌ها نشان می‌دهد کیفیت تعامل والدین با فرزندان نه تنها بر جنبه‌های هیجانی و رفتاری بلکه بر عملکرد آموزشی آنان نیز تأثیر مستقیم دارد.

در کنار سبک‌های فرزندپروری، یکی دیگر از متغیرهای مهم در تبیین عملکرد تحصیلی، طرحواره‌های ناسازگار اولیه والدین است. طرحواره‌ها الگوهای عمیق شناختی-هیجانی هستند که در سال‌های اولیه زندگی شکل می‌گیرند و بر ادراک، هیجان و رفتار فرد در طول زندگی تأثیر می‌گذارند. نظریه طرحواره‌درمانی یانگ بیان می‌کند که تجارب ناکارآمد دوران کودکی، به‌ویژه در روابط والد-کودک، می‌تواند به شکل‌گیری طرحواره‌های ناسازگار منجر شوند که بعدها در تعاملات بین‌فردی و شیوه فرزندپروری والدین بازتاب می‌یابند (Pilkington & Karantzas, 2024). در واقع، والدینی که دارای طرحواره‌های ناسازگار فعال هستند، ممکن است در روابط عاطفی، حمایت هیجانی، کنترل رفتاری و شیوه تربیتی خود دچار ناکارآمدی شوند و این امر بر سلامت روان و عملکرد تحصیلی فرزندان اثر منفی برجای گذارد.

از میان طرحواره‌های ناسازگار اولیه، چهار طرحواره شکست، معیارهای سخت‌گیرانه، نقص-شرم و بی‌اعتمادی از اهمیت ویژه‌ای در روابط والد-فرزند برخوردارند. طرحواره شکست با احساس ناتوانی، بی‌کفایتی و انتظار ناکامی همراه است و می‌تواند موجب انتقال نگرش‌های منفی نسبت به موفقیت به فرزندان شود. طرحواره معیارهای سخت‌گیرانه با کمال‌گرایی افراطی و انتظارات غیرواقع‌بینانه

مفهوم عملکرد تحصیلی در دهه‌های اخیر به یکی از مهم‌ترین شاخص‌های ارزیابی موفقیت نظام‌های آموزشی و سلامت روانی-اجتماعی دانش‌آموزان تبدیل شده است. عملکرد تحصیلی نه تنها بازتاب توانایی‌های شناختی دانش‌آموزان است، بلکه تحت تأثیر مجموعه‌ای از عوامل فردی، خانوادگی، اجتماعی و هیجانی قرار دارد. پژوهشگران حوزه آموزش و روان‌شناسی تربیتی بر این باورند که عملکرد تحصیلی حاصل تعامل پیچیده میان ویژگی‌های فردی دانش‌آموز و محیط پیرامونی او است و خانواده به‌عنوان نخستین بستر اجتماعی‌سازی نقش بنیادی در این فرآیند ایفا می‌کند (Kocsis & Molnar, 2025; Kus, 2025). مطالعات جدید نشان داده‌اند که علاوه بر عوامل آموزشی و شناختی، کیفیت روابط خانوادگی، سبک تعامل والدین با فرزندان، وضعیت سلامت روان والدین و الگوهای هیجانی حاکم بر خانواده می‌توانند پیش‌بینی‌کننده‌های مهم موفقیت یا افت تحصیلی باشند (Al-Okaily et al., 2024; Zhang et al., 2024). از این رو، توجه به متغیرهای خانوادگی در تبیین عملکرد تحصیلی دانش‌آموزان از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است.

یکی از مهم‌ترین متغیرهای خانوادگی مرتبط با عملکرد تحصیلی، سبک‌های فرزندپروری والدین است. سبک‌های فرزندپروری به الگوهای نسبتاً پایدار رفتار، نگرش و تعامل والدین با فرزندان اشاره دارد که بر رشد هیجانی، شناختی و اجتماعی آنان اثر می‌گذارد. نظریه بامریند سه سبک اصلی فرزندپروری شامل سبک مقتدر منطقی، سبک مستبدانه و سبک آسان‌گیر را معرفی کرده است. در سبک مقتدر منطقی، والدین ضمن اعمال نظارت و قانون‌مندی، از حمایت هیجانی و ارتباط گرم با فرزند برخوردارند؛ در حالی که در سبک مستبدانه کنترل شدید و سخت‌گیری افراطی غالب است و در سبک آسان‌گیر محدودیت و نظارت اندکی وجود دارد. پژوهش‌های متعددی نشان داده‌اند که سبک مقتدر منطقی با پیامدهای تحصیلی و روان‌شناختی مطلوب‌تر همراه است، در حالی که سبک‌های مستبدانه و آسان‌گیر غالباً با افت عملکرد تحصیلی، مشکلات هیجانی و ناسازگاری اجتماعی مرتبط هستند (Rashid et al., 2023; Xing, 2023).

آسیب‌زننده به پیوند والد-فرزند می‌تواند پیامدهای منفی گسترده‌ای بر رشد هیجانی نوجوانان داشته باشد (Hafetz & Kyranides, 2024).

عملکرد تحصیلی علاوه بر عوامل خانوادگی، تحت تأثیر متغیرهای شناختی و هیجانی نیز قرار دارد. پژوهش‌های جدید نشان داده‌اند که سلامت روان، خودکنترلی، تنظیم هیجان، عملکردهای اجرایی و دانش پیشین از جمله عوامل مهم در موفقیت تحصیلی هستند (Panahipour & Hashemi, 2024; Van Kesteren et al., 2024; Zhang et al., 2024). ون‌کسترن و همکاران بیان کردند که فرایندهای رمزگذاری وابسته به طرحواره با عملکرد تحصیلی ارتباط معنادار دارد و دانش پیشین نقش مهمی در یادگیری ایفا می‌کند (Van Kesteren et al., 2024). همچنین پناهی‌پور و هاشمی نشان دادند عملکردهای اجرایی در رابطه بین هوش‌های چندگانه و عملکرد تحصیلی نوجوانان مبتلا به اختلال نقص توجه/بیش‌فعالی نقش میانجی دارند (Panahipour & Hashemi, 2024). ژانگ و همکاران نیز تأکید کردند که سلامت روان و خودکنترلی دانشجویان با موفقیت تحصیلی رابطه مستقیم دارد (Zhang et al., 2024).

در سال‌های اخیر، پیشرفت فناوری و تحلیل داده‌های آموزشی نیز موجب توسعه مدل‌های پیش‌بینی عملکرد تحصیلی شده است. سارکر و همکاران با استفاده از داده‌کاوی آموزشی نشان دادند که متغیرهای فردی، خانوادگی و آموزشی می‌توانند عملکرد تحصیلی دانش‌آموزان را با دقت بالایی پیش‌بینی کنند (Sarker et al., 2024). همچنین وانگ و همکاران سامانه‌ای جامع برای پیش‌بینی عملکرد تحصیلی دانشجویان طراحی کردند که نقش عوامل چندبعدی را در موفقیت تحصیلی برجسته می‌سازد (Wang et al., 2023). با وجود این، بسیاری از پژوهش‌های پیشین بیشتر بر عوامل شناختی و آموزشی تمرکز داشته‌اند و نقش سازه‌های عمیق هیجانی و طرحواره‌ای والدین کمتر مورد توجه قرار گرفته است.

از سوی دیگر، تغییرات اجتماعی، فشارهای تحصیلی و پیامدهای روانی ناشی از همه‌گیری کووید-۱۹ نیز ضرورت توجه به سلامت روان نوجوانان و کیفیت روابط خانوادگی را افزایش داده است. پانچال و همکاران در مرور نظام‌مند خود نشان دادند که قرنطینه ناشی از کووید-۱۹ با افزایش مشکلات روان‌شناختی کودکان و نوجوانان همراه بوده است (Panchal et al., 2023). همچنین سلیمانی و

همراه است و ممکن است فشار روانی شدیدی بر فرزندان وارد کند. طرحواره نقص-شرم نیز با احساس بی‌ارزشی و شرم درونی همراه است و می‌تواند کیفیت رابطه هیجانی والد با فرزند را مختل کند. همچنین طرحواره بی‌اعتمادی موجب شکل‌گیری روابط مبتنی بر سوءظن، کنترل افراطی و ناامنی عاطفی می‌شود (Najafi & Ghorbani, 2024; Nobakht et al., 2024). چنین الگوهایی می‌توانند محیط خانوادگی تنش‌زا و ناایمنی برای فرزندان ایجاد کنند و زمینه‌افت عملکرد تحصیلی را فراهم سازند.

پژوهش‌های مختلف نشان داده‌اند که طرحواره‌های ناسازگار اولیه با مشکلات روان‌شناختی و تحصیلی نوجوانان مرتبط هستند. جمشیدی و همکاران نشان دادند طرحواره‌های ناسازگار اولیه نقش مهمی در پیش‌بینی اضطراب اجتماعی دانش‌آموزان دارند (Jamshidi et al., 2024). همچنین نوبخت و همکاران گزارش کردند که طرحواره‌های نقص-شرم و شکست با کاهش عزت‌نفس نوجوانان رابطه معناداری دارند (Nobakht et al., 2024). از سوی دیگر، نجفی و قربانی نیز نشان دادند طرحواره شکست و استحقاق با مشکلات هیجانی و رفتاری دانشجویان ارتباط معنادار دارد (Najafi & Ghorbani, 2024). بنابراین می‌توان انتظار داشت که طرحواره‌های ناسازگار والدین از طریق تأثیر بر شیوه تعامل با فرزندان، بر پیامدهای آموزشی و روان‌شناختی آنان نیز اثرگذار باشند.

یکی از سازوکارهای احتمالی اثرگذاری طرحواره‌های والدین بر عملکرد تحصیلی فرزندان، کیفیت رابطه والد-فرزند است. پژوهش‌ها نشان داده‌اند که روابط گرم، حمایت‌گر و ایمن در خانواده می‌تواند رشد هیجانی و تحصیلی نوجوانان را تقویت کنند، در حالی که روابط سرد، کنترل‌گر یا طردکننده پیامدهای منفی متعددی ایجاد می‌کند (Aneesh et al., 2024; Raudino et al., 2023). انیش و همکاران نشان دادند که رابطه مثبت والد-فرزند از طریق تنظیم هیجان و شایستگی اجتماعی بر سلامت روان نوجوانان اثرگذار است (Aneesh et al., 2024). همچنین رائودینو و همکاران گزارش کردند که کیفیت پایین روابط والد-فرزند در نوجوانی با ناسازگاری روانی-اجتماعی در بزرگسالی مرتبط است (Raudino et al., 2023). در همین راستا، هافیتز و کیرانیدز نیز نشان دادند که رفتارهای

آموزشی فرزندان، و همچنین کمبود پژوهش‌هایی که نقش میانجی طرحواره‌های ناسازگار اولیه والدین را در این رابطه بررسی کرده باشند، انجام پژوهش حاضر ضروری به نظر می‌رسد. بنابراین، هدف پژوهش حاضر پیش‌بینی عملکرد تحصیلی فرزندان بر اساس سبک‌های فرزندپروری با میانجیگری چهار طرحواره شکست، معیارهای سخت‌گیرانه، نقص-شرم و بی‌اعتمادی در والدین بود.

روش‌شناسی

پژوهش حاضر از نظر هدف، کاربردی و از نظر ماهیت، توصیفی-همبستگی از نوع تحلیل مسیر بود که با هدف بررسی نقش میانجی چهار طرحواره ناسازگار اولیه شامل شکست، معیارهای سخت‌گیرانه، نقص-شرم و بی‌اعتمادی در رابطه بین سبک‌های فرزندپروری و عملکرد تحصیلی فرزندان انجام شد. جامعه آماری پژوهش شامل تمامی والدین دارای فرزند دختر و پسر مشغول به تحصیل در مقطع دوم متوسطه شهر شیراز در سال تحصیلی ۱۴۰۳-۱۴۰۴ و همچنین خود دانش‌آموزان بود. با توجه به ماهیت مدل مفهومی پژوهش و ضرورت بررسی روابط ساختاری میان متغیرها، روش تحلیل مسیر به‌عنوان رویکرد اصلی تحلیل انتخاب گردید تا بتوان روابط مستقیم و غیرمستقیم بین سبک‌های فرزندپروری و عملکرد تحصیلی دانش‌آموزان را در قالب یک مدل علی مورد ارزیابی قرار داد.

روش نمونه‌گیری در این پژوهش به‌صورت در دسترس انجام شد و در مجموع ۱۵۰ نفر از والدینی که شرایط ورود به پژوهش را داشتند به‌عنوان نمونه انتخاب شدند. انتخاب حجم نمونه بر مبنای ملاحظات روش‌شناختی تحلیل مسیر و مدل‌یابی معادلات ساختاری صورت گرفت. بر اساس دیدگاه دلاور (۱۳۸۵)، در پژوهش‌های همبستگی حداقل حجم نمونه ۱۰۰ نفر قابل قبول است. همچنین طبق فرمول فیدل و تاباچینگ (۲۰۰۸)، حداقل حجم نمونه برای تحلیل‌های رگرسیونی باید برابر با ۵۰ به اضافه ۸ برابر تعداد متغیرهای پیش‌بین باشد که با توجه به وجود هفت متغیر در پژوهش حاضر، حداقل حجم نمونه برابر با ۱۰۶ نفر برآورد گردید. با این حال، به‌منظور افزایش اعتبار درونی و بیرونی یافته‌ها، تعداد ۱۵۰ نفر به‌عنوان نمونه نهایی در نظر گرفته شد. علاوه بر این، شواهد روش‌شناختی موجود در حوزه مدل‌یابی معادلات ساختاری نشان می‌دهد که حجم نمونه بین ۱۵۰ تا ۴۰۰ نفر برای اکثر مدل‌های تحلیلی کفایت دارد و حجم

آدم‌زاده گزارش کردند که سبک‌های ارتباطی والدین نقش مهمی در سلامت روان نوجوانان و میزان افسردگی و اضطراب آنان دارد (Soleimani & Adamzadeh, 2023). در چنین شرایطی، بررسی عوامل خانوادگی و هیجانی مرتبط با عملکرد تحصیلی نوجوانان اهمیت بیشتری پیدا می‌کند.

مطالعات داخلی و خارجی متعدد به بررسی رابطه سبک‌های فرزندپروری با پیامدهای تحصیلی پرداخته‌اند، اما پژوهش‌های اندکی نقش همزمان طرحواره‌های ناسازگار اولیه والدین را در این رابطه بررسی کرده‌اند. اغلب پژوهش‌ها یا صرفاً بر سبک‌های فرزندپروری تمرکز داشته‌اند یا تنها نقش طرحواره‌ها را در مشکلات هیجانی و روان‌شناختی بررسی کرده‌اند. در حالی که از منظر نظری می‌توان انتظار داشت طرحواره‌های ناسازگار والدین، شیوه فرزندپروری آنان را تحت تأثیر قرار داده و در نهایت بر عملکرد تحصیلی فرزندان اثرگذار باشند. همچنین در بافت فرهنگی ایران، نقش ساختار خانواده، باورهای والدین و الگوهای ارتباطی در موفقیت تحصیلی فرزندان بسیار برجسته است (Moradi et al., 2024; Najari et al., 2023). مرادی و همکاران نشان دادند سبک فرزندپروری و پایبندی خانواده به باورهای دینی با ویژگی‌های فردی، اجتماعی و تحصیلی دانش‌آموزان رابطه دارد (Moradi et al., 2024). همچنین میرزاخانی عراقی و همکاران گزارش کردند که سبک فرزندپروری ادراک‌شده می‌تواند درگیری تحصیلی نوجوانان را پیش‌بینی کند (Mirzakhani, 2023; Araghi et al., 2023).

علاوه بر این، برخی عوامل محیطی و آموزشی نیز می‌توانند در کنار خانواده بر عملکرد تحصیلی اثر بگذارند. برای مثال، آزو و همکاران نشان دادند که مداخلات مراقبت‌بینایی و بهره‌وری معلمان می‌تواند عملکرد تحصیلی دانش‌آموزان را ارتقا دهد (Azu et al., 2025). همچنین محسنه نشان داد برنامه‌های سازگاری و آشنایی دانشجویان جدید با محیط آموزشی بر انطباق و عملکرد تحصیلی آنان اثر مثبت دارد (Mohzana, 2024). با این حال، خانواده همچنان به‌عنوان بنیادی‌ترین نظام حمایتی نوجوانان شناخته می‌شود و کیفیت روابط خانوادگی نقش محوری در موفقیت تحصیلی ایفا می‌کند.

با توجه به اهمیت عملکرد تحصیلی در آینده فردی و اجتماعی نوجوانان، نقش تعیین‌کننده سبک‌های فرزندپروری در رشد روانی و

نمونه ۱۵۰ نفر در مرز قابل قبول برای تحلیل‌های ساختاری قرار می‌گیرد؛ بنابراین حجم نمونه حاضر از کفایت لازم برخوردار بود.

معیارهای ورود به پژوهش شامل اشتغال دانش‌آموز در مقطع دوم متوسطه، زندگی مشترک والدین و عدم فوت یکی از والدین، نداشتن سابقه اعتیاد به مواد مخدر در والدین و دانش‌آموزان، عدم مصرف داروهای روانپزشکی، تمایل دانش‌آموز و والدین به مشارکت در پژوهش و همچنین حضور والدی بود که نقش اصلی را در پیگیری امور تحصیلی دانش‌آموز برعهده داشت. معیارهای خروج نیز شامل پاسخ‌دهی ناقص به پرسشنامه‌ها و وجود اختلالات شدید روان‌شناختی در والدین بر اساس خوداظهاری یا سابقه مشخص بود. پس از اخذ مجوزهای لازم و دریافت کد اخلاق، پژوهشگر با مراجعه به مدارس متوسطه دوم شهر شیراز و هماهنگی با مدیران مدارس، فرایند نمونه‌گیری و جمع‌آوری داده‌ها را آغاز نمود. پس از توضیح اهداف پژوهش و اخذ رضایت آگاهانه از شرکت‌کنندگان، پرسشنامه‌ها به صورت حضوری و در برخی موارد به صورت الکترونیکی در اختیار والدین قرار گرفت. همزمان، معدل دانش‌آموزان به عنوان شاخص عملکرد تحصیلی ثبت شد. فرایند جمع‌آوری داده‌ها طی چهار هفته انجام گرفت و در نهایت داده‌های مربوط به ۱۵۰ پرسشنامه کامل وارد مرحله تحلیل آماری شد.

در این پژوهش برای جمع‌آوری داده‌ها از شاخص عملکرد تحصیلی دانش‌آموزان، پرسشنامه سبک‌های فرزندپروری بوری و پرسشنامه طرحواره‌های ناسازگار اولیه یانگ استفاده شد. عملکرد تحصیلی دانش‌آموزان بر اساس معدل درسی آنان در پایان نیمسال تحصیلی به عنوان شاخص اصلی عملکرد آموزشی در نظر گرفته شد. معدل تحصیلی به دلیل برخورداری از اعتبار آموزشی و استفاده گسترده در مطالعات روان‌شناسی تربیتی، شاخص مناسبی برای سنجش موفقیت تحصیلی محسوب می‌شود.

برای سنجش سبک‌های فرزندپروری از پرسشنامه اقتدار والدینی بوری (PAQ) استفاده شد. این پرسشنامه توسط بوری در سال ۱۹۹۱ طراحی شد و شامل ۳۰ گویه است که سه سبک فرزندپروری آسان‌گیر، مستبدانه و مقتدر منطقی را اندازه‌گیری می‌کند. هر یک از این ابعاد دارای ۱۰ سؤال بوده و پاسخ‌دهی به گویه‌ها بر اساس طیف لیکرت پنج‌درجه‌ای از «کاملاً مخالف» تا «کاملاً موافق» انجام

می‌شود. در این مقیاس، گزینه‌های پاسخ به ترتیب از ۱ تا ۵ نمره‌گذاری می‌شوند و نمره هر زیرمقیاس از مجموع امتیازات سؤالات مربوط به همان بعد حاصل می‌گردد. حداقل نمره در هر زیرمقیاس ۱۰ و حداکثر آن ۵۰ است. این پرسشنامه دارای دو فرم جداگانه برای پدر و مادر است که صرفاً در واژه‌های مربوط به والد تفاوت دارند. مطالعات مختلف در ایران و سایر کشورها ویژگی‌های روان‌سنجی مطلوب این ابزار را تأیید کرده‌اند. بوری ضرایب آلفای کرونباخ این پرسشنامه را برای سبک مقتدر منطقی ۰/۸۵، سبک مستبدانه ۰/۸۷ و سبک آسان‌گیر ۰/۷۴ گزارش کرده است. همچنین پژوهش‌های داخلی نیز پایایی و روایی مطلوب این مقیاس را تأیید نموده‌اند. در پژوهش حاضر نیز ضریب آلفای کرونباخ برای کل مقیاس ۰/۷۱ به دست آمد که بیانگر همسانی درونی قابل قبول ابزار بود.

به منظور ارزیابی طرحواره‌های ناسازگار اولیه والدین از فرم کوتاه پرسشنامه طرحواره‌های ناسازگار یانگ (SQ-SF) استفاده شد. این پرسشنامه در سال ۱۹۹۸ توسط یانگ طراحی گردید و شامل ۷۵ گویه است که ۱۵ طرحواره ناسازگار اولیه را مورد سنجش قرار می‌دهد. در پژوهش حاضر تنها چهار طرحواره شکست، معیارهای سخت‌گیرانه، نقص-شرم و بی‌اعتمادی مورد بررسی قرار گرفتند. هر طرحواره شامل پنج سؤال است و پاسخ‌ها بر اساس طیف شش‌درجه‌ای از «کاملاً نادرست» تا «کاملاً درست» نمره‌گذاری می‌شوند. دامنه نمرات کلی پرسشنامه بین ۷۵ تا ۴۵۰ متغیر است و نمرات بالاتر نشان‌دهنده شدت بیشتر طرحواره‌های ناسازگار می‌باشد. مطالعات متعدد، پایایی و روایی مطلوب این پرسشنامه را تأیید کرده‌اند. سازندگان آزمون ضریب آلفای کرونباخ کل پرسشنامه را ۰/۹۶ و ضرایب مربوط به زیرمقیاس‌ها را بالاتر از ۰/۸۰ گزارش کرده‌اند. در ایران نیز پژوهش‌های انجام‌شده نشان داده‌اند که این ابزار از روایی محتوایی و صوری مناسبی برخوردار است. در پژوهش حاضر ضریب آلفای کرونباخ برای این پرسشنامه ۰/۷۴ محاسبه شد که بیانگر پایایی مناسب ابزار بود.

پس از جمع‌آوری پرسشنامه‌ها، داده‌ها وارد نرم‌افزارهای SPSS نسخه ۲۶ و Amos شدند و مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفتند. در مرحله نخست از شاخص‌های آمار توصیفی شامل فراوانی، میانگین و

یافته‌ها

در بررسی ویژگی‌های جمعیت‌شناختی نمونه پژوهش، نتایج نشان داد از مجموع ۱۵۰ دانش‌آموز شرکت‌کننده، ۸۶ نفر دختر، معادل ۵۷ درصد، و ۶۴ نفر پسر، معادل ۴۳ درصد بودند. از نظر پایه تحصیلی، ۳۴ نفر از دانش‌آموزان در پایه دهم، ۵۶ نفر در پایه یازدهم و ۶۰ نفر در پایه دوازدهم تحصیل می‌کردند که به ترتیب ۲۳، ۳۷ و ۴۰ درصد نمونه را تشکیل دادند. همچنین از نظر سطح تحصیلات والدین، ۲۸ نفر دارای تحصیلات زیر دیپلم، ۴۵ نفر دیپلم، ۵۱ نفر کارشناسی و ۲۶ نفر کارشناسی ارشد بودند که به ترتیب ۱۹، ۳۰، ۳۴ و ۱۷ درصد از کل نمونه را شامل شدند. بنابراین، بیشترین فراوانی جنسیت مربوط به دانش‌آموزان دختر، بیشترین فراوانی پایه تحصیلی مربوط به پایه دوازدهم و بیشترین فراوانی تحصیلات والدین مربوط به مقطع کارشناسی بود.

انحراف معیار برای توصیف ویژگی‌های جمعیت‌شناختی و متغیرهای پژوهش استفاده شد. سپس به منظور بررسی روابط اولیه میان متغیرها از ضریب همبستگی پیرسون استفاده گردید. در ادامه، برای آزمون مدل مفهومی پژوهش و بررسی نقش میانجی طرحواره‌های ناسازگار اولیه در رابطه بین سبک‌های فرزندپروری و عملکرد تحصیلی فرزندان، از تحلیل مسیر و مدل‌یابی معادلات ساختاری استفاده شد. شاخص‌های برازش مدل شامل شاخص نیکویی برازش، شاخص برازش تطبیقی، شاخص ریشه میانگین مجذورات خطای تقریب و شاخص کای‌دو مورد بررسی قرار گرفت تا میزان انطباق مدل پیشنهادی با داده‌های تجربی ارزیابی شود. سطح معناداری آزمون‌ها نیز ۰/۰۵ در نظر گرفته شد.

جدول ۱. شاخص‌های توصیفی متغیرهای پژوهش

متغیر	میانگین	انحراف استاندارد	چولگی	کشیدگی
سبک مقتدر منطقی	۲۷.۵۴	۴.۹۳	۰.۵۱	-۰.۵۳
سبک آسان‌گیر	۳۱.۹۳	۵.۰۳	-۰.۲۶	-۰.۸۲
سبک مستبدانه	۲۵.۳۷	۳.۵۵	-۰.۳۶	۰.۶۶
طرحواره شکست	۲۰.۶۳	۳.۱۱	۰.۳۱	-۰.۲۱
طرحواره معیارهای سخت‌گیرانه	۱۸.۴۸	۳.۱۶	۰.۲۴	۰.۳۰
طرحواره نقص-شرم	۱۶.۷۵	۳.۸۱	۰.۳۰	۰.۰۹
طرحواره بی‌اعتمادی	۱۷.۱۲	۴.۲۸	-۰.۱۰	۰.۲۳
عملکرد تحصیلی	۱۲.۱۰	۱.۵۶	۰.۶۸	۰.۴۳

پیش از اجرای تحلیل مسیر، مفروضه‌های آماری بررسی شد. نتایج آزمون کالموگروف-اسمیرنوف نشان داد سطح معناداری همه متغیرهای پژوهش بزرگ‌تر از ۰.۰۵ است؛ بنابراین نرمال بودن تک‌متغیری داده‌ها تأیید شد. همچنین مقدار آماره ماردیا برابر با ۲.۷۴ به دست آمد که در محدوده قابل قبول $+3$ تا -3 قرار دارد و نشان‌دهنده برقراری نرمال بودن چندمتغیری بود. بررسی هم‌خطی چندگانه نیز نشان داد مقادیر آماره تحمل برای متغیرهای پژوهش بین ۰.۳۸ تا ۰.۶۶ و مقادیر VIF بین ۱.۵۲ تا ۲.۶۴ قرار داشت. با توجه به اینکه هیچ‌یک از مقادیر تحمل کمتر از ۰.۱۰ و هیچ‌یک از مقادیر VIF بیشتر از ۱۰ نبود، مفروضه نبود هم‌خطی چندگانه تأیید شد.

بر اساس نتایج جدول ۱، میانگین عملکرد تحصیلی دانش‌آموزان برابر با ۱۲.۱۰ و انحراف استاندارد آن ۱.۵۶ بود. در میان سبک‌های فرزندپروری، سبک آسان‌گیر با میانگین ۳۱.۹۳ بیشترین مقدار و سبک مستبدانه با میانگین ۲۵.۳۷ کمترین مقدار را داشت. در میان طرحواره‌های والدین نیز طرحواره شکست با میانگین ۲۰.۶۳ بالاترین میانگین و طرحواره نقص-شرم با میانگین ۱۶.۷۵ پایین‌ترین میانگین را نشان داد. همچنین مقادیر چولگی و کشیدگی همه متغیرها در دامنه قابل قبول $+2$ تا -2 قرار داشت؛ بنابراین توزیع نرمات متغیرها از نظر شاخص‌های چولگی و کشیدگی، انحراف جدی از نرمال بودن نشان نداد.

همچنین بررسی داده‌های پرت تک‌متغیری و چندمتغیری نشان داد
جدول ۲. ماتریس ضرایب همبستگی بین متغیرهای پژوهش

متغیرها	۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸
۱. سبک مقتدر منطقی	۱							
۲. سبک آسان‌گیر	۰.۶۹**	۱						
۳. سبک مستبدانه	۰.۵۰**	۰.۵۲**	۱					
۴. طرحواره شکست	۰.۶۱**	۰.۵۶**	۰.۴۲**	۱				
۵. طرحواره معیارهای سخت‌گیرانه	۰.۵۴**	۰.۴۹**	۰.۴۵**	۰.۶۱**	۱			
۶. طرحواره نقص-شرم	۰.۶۵**	۰.۶۶**	۰.۴۷**	۰.۶۵**	۰.۴۷**	۱		
۷. طرحواره بی‌اعتمادی	۰.۵۵**	۰.۶۴**	۰.۴۱**	۰.۶۱**	۰.۵۱**	۰.۶۲**	۱	
۸. عملکرد تحصیلی	۰.۶۳**	۰.۶۳**	۰.۵۶**	۰.۶۲**	۰.۶۴**	۰.۶۵**	۰.۵۶**	۱

$p < 0.01$

معیارهای سخت‌گیرانه، نقص-شرم و بی‌اعتمادی با عملکرد تحصیلی رابطه منفی و معنادار داشتند. این یافته نشان می‌دهد شدت بیشتر طرحواره‌های ناسازگار در والدین با عملکرد تحصیلی پایین‌تر در فرزندان همراه است. همه ضرایب همبستگی گزارش شده در سطح ۰.۰۱ معنادار بودند.

بر اساس نتایج جدول ۲، سبک مقتدر منطقی با عملکرد تحصیلی رابطه مثبت و معنادار داشت؛ به این معنا که افزایش ویژگی‌های فرزندپروری مقتدرانه با افزایش عملکرد تحصیلی فرزندان همراه بود. در مقابل، سبک آسان‌گیر و سبک مستبدانه با عملکرد تحصیلی رابطه منفی و معنادار نشان دادند. همچنین هر چهار طرحواره شکست،

جدول ۳. شاخص‌های برازش مدل تحلیل مسیر

شاخص برازش	دامنه قابل قبول	مقدار مشاهده شده	ارزیابی
χ^2/df	کمتر از ۵	۳.۲۹	مناسب
IFI	بیشتر از ۰.۹۰	۰.۹۲	مناسب
RMSEA	کمتر از ۰.۰۸	۰.۰۷	مناسب
SRMR	کمتر از ۰.۰۸	۰.۰۷	مناسب
CFI	بیشتر از ۰.۹۰	۰.۹۲	مناسب
RFI	بیشتر از ۰.۹۰	۰.۹۱	مناسب
GFI	بیشتر از ۰.۹۰	۰.۹۲	مناسب
NFI	بیشتر از ۰.۹۰	۰.۹۱	مناسب

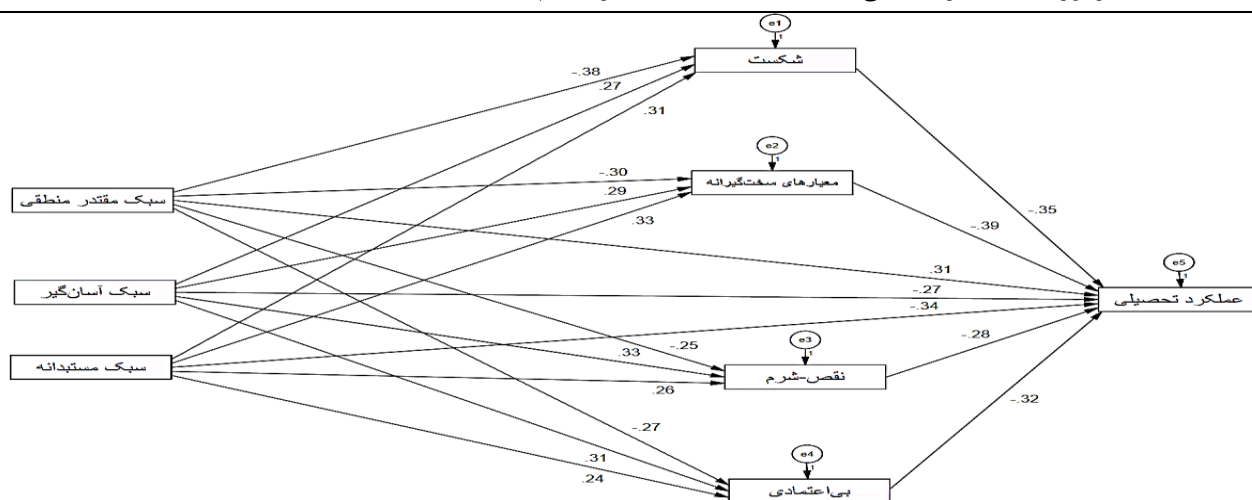
NFI همگی بالاتر از ۰.۹۰ بودند. بنابراین، مدل نقش میانجی طرحواره‌های شکست، معیارهای سخت‌گیرانه، نقص-شرم و بی‌اعتمادی در رابطه بین سبک‌های فرزندپروری و عملکرد تحصیلی فرزندان با داده‌های پژوهش برازش قابل قبولی داشت.

نتایج جدول ۳ نشان داد مدل پیشنهادی پژوهش از برازش مطلوبی برخوردار است. نسبت کای دو به درجه آزادی برابر با ۳.۲۹ بود که در دامنه قابل قبول قرار دارد. همچنین مقدار RMSEA برابر با ۰.۰۷ و مقدار SRMR برابر با ۰.۰۷ به دست آمد که هر دو کمتر از ملاک ۰.۰۸ هستند. افزون بر این، شاخص‌های IFI، CFI، RFI، GFI و

پیش بینی عملکرد تحصیلی فرزندان بر اساس سبک‌های فرزندپروری با میانجیگری... (خضری و مظفری)

جدول ۴. نتایج تحلیل مسیر مستقیم و غیرمستقیم مدل پژوهش

مسیر	نوع اثر	ضریب استاندارد β	آماره t	سطح معناداری	نتیجه
سبک مقتدر منطقی → طرحواره شکست	مستقیم	-۰.۳۲	-۴.۲۸	۰.۰۰۱	معنادار
سبک مقتدر منطقی → طرحواره معیارهای سخت‌گیرانه	مستقیم	-۰.۲۹	-۳.۹۱	۰.۰۰۱	معنادار
سبک مقتدر منطقی → طرحواره نقص-شرم	مستقیم	-۰.۳۵	-۴.۷۶	۰.۰۰۱	معنادار
سبک مقتدر منطقی → طرحواره بی‌اعتمادی	مستقیم	-۰.۳۰	-۴.۱۲	۰.۰۰۱	معنادار
سبک آسان‌گیر → طرحواره شکست	مستقیم	۰.۲۸	۳.۸۴	۰.۰۰۱	معنادار
سبک آسان‌گیر → طرحواره معیارهای سخت‌گیرانه	مستقیم	۰.۲۵	۳.۴۷	۰.۰۰۱	معنادار
سبک آسان‌گیر → طرحواره نقص-شرم	مستقیم	۰.۳۴	۴.۵۹	۰.۰۰۱	معنادار
سبک آسان‌گیر → طرحواره بی‌اعتمادی	مستقیم	۰.۳۳	۴.۴۱	۰.۰۰۱	معنادار
سبک مستبدانه → طرحواره شکست	مستقیم	۰.۲۴	۳.۳۶	۰.۰۰۱	معنادار
سبک مستبدانه → طرحواره معیارهای سخت‌گیرانه	مستقیم	۰.۲۷	۳.۸۲	۰.۰۰۱	معنادار
سبک مستبدانه → طرحواره نقص-شرم	مستقیم	۰.۲۲	۳.۱۸	۰.۰۰۲	معنادار
سبک مستبدانه → طرحواره بی‌اعتمادی	مستقیم	۰.۲۱	۳.۰۵	۰.۰۰۲	معنادار
طرحواره شکست → عملکرد تحصیلی	مستقیم	-۰.۳۵	-۶.۴۲	۰.۰۰۱	معنادار
طرحواره معیارهای سخت‌گیرانه → عملکرد تحصیلی	مستقیم	-۰.۳۹	-۷.۲۹	۰.۰۰۱	معنادار
طرحواره نقص-شرم → عملکرد تحصیلی	مستقیم	-۰.۲۸	-۴.۲۴	۰.۰۰۱	معنادار
طرحواره بی‌اعتمادی → عملکرد تحصیلی	مستقیم	-۰.۳۲	-۵.۲۲	۰.۰۰۱	معنادار
سبک مقتدر منطقی → عملکرد تحصیلی	مستقیم	۰.۳۱	۴.۵۱	۰.۰۰۱	معنادار
سبک آسان‌گیر → عملکرد تحصیلی	مستقیم	-۰.۲۷	-۳.۸۲	۰.۰۰۱	معنادار
سبک مستبدانه → عملکرد تحصیلی	مستقیم	-۰.۳۴	-۵.۶۴	۰.۰۰۱	معنادار
سبک مقتدر منطقی → طرحواره‌ها → عملکرد تحصیلی	غیرمستقیم	۰.۴۱	—	۰.۰۰۱	معنادار
سبک آسان‌گیر → طرحواره‌ها → عملکرد تحصیلی	غیرمستقیم	-۰.۳۹	—	۰.۰۰۱	معنادار
سبک مستبدانه → طرحواره‌ها → عملکرد تحصیلی	غیرمستقیم	-۰.۳۸	—	۰.۰۰۱	معنادار

شکل ۱. مدل نهایی پژوهش

بر اساس نتایج جدول ۴، سبک مقتدر منطقی به صورت مستقیم و مثبت عملکرد تحصیلی را پیش‌بینی کرد، در حالی که سبک‌های آسان‌گیر و مستبدانه اثر مستقیم منفی بر عملکرد تحصیلی داشتند. همچنین سبک مقتدر منطقی با هر چهار طرحواره ناسازگار رابطه منفی و معنادار داشت؛ اما سبک‌های آسان‌گیر و مستبدانه با طرحواره‌های شکست، معیارهای سخت‌گیرانه، نقص-شرم و بی‌اعتمادی رابطه مثبت و معنادار نشان دادند. از سوی دیگر، هر چهار طرحواره ناسازگار اثر مستقیم منفی و معناداری بر عملکرد تحصیلی داشتند. نتایج اثرات غیرمستقیم نیز نشان داد طرحواره‌های ناسازگار اولیه در رابطه بین سبک‌های فرزندپروری و عملکرد تحصیلی نقش میانجی معنادار دارند. بنابراین، فرضیه کلی پژوهش مبنی بر پیش‌بینی عملکرد تحصیلی فرزندان بر اساس سبک‌های فرزندپروری با میانجی‌گری طرحواره‌های شکست، معیارهای سخت‌گیرانه، نقص-شرم و بی‌اعتمادی در والدین تأیید شد.

بحث و نتیجه‌گیری

پژوهش حاضر با هدف پیش‌بینی عملکرد تحصیلی فرزندان بر اساس سبک‌های فرزندپروری با میانجی‌گری چهار طرحواره شکست، معیارهای سخت‌گیرانه، نقص-شرم و بی‌اعتمادی در والدین انجام شد. نتایج تحلیل مسیر نشان داد که مدل پژوهش از برازش مطلوبی برخوردار است و سبک‌های فرزندپروری علاوه بر اثر مستقیم، از طریق طرحواره‌های ناسازگار اولیه والدین نیز بر عملکرد تحصیلی فرزندان اثر غیرمستقیم دارند. به طور کلی، سبک مقتدر منطقی با عملکرد تحصیلی رابطه مثبت و معنادار داشت، در حالی که سبک‌های آسان‌گیر و مستبدانه با عملکرد تحصیلی رابطه منفی و معنادار نشان دادند. همچنین چهار طرحواره شکست، معیارهای سخت‌گیرانه، نقص-شرم و بی‌اعتمادی در والدین با عملکرد تحصیلی فرزندان رابطه منفی و معنادار داشتند و نقش میانجی آن‌ها در رابطه بین سبک‌های فرزندپروری و عملکرد تحصیلی تأیید شد.

یافته مربوط به رابطه مثبت سبک مقتدر منطقی با عملکرد تحصیلی نشان می‌دهد والدینی که در عین نظارت و قانون‌مندی، از حمایت عاطفی، گفت‌وگوی منطقی و پذیرش هیجانی برخوردارند، زمینه رشد شناختی و انگیزشی فرزندان را فراهم می‌کنند. در این سبک فرزندپروری، فرزندان احساس امنیت روانی، خودکارآمدی و

ارزشمندی بیشتری دارند و همین امر موجب افزایش انگیزه تحصیلی و درگیری آموزشی آنان می‌شود. این یافته با نتایج پژوهش‌های رشید و همکاران (Rashid et al., 2023)، پارک و کیم (Park & Kim, 2024) و افتخاری و همکاران (Eftekhari et al., 2024) همسو است. رشید و همکاران گزارش کردند که سبک مقتدرانه از طریق ویژگی‌های شخصیتی مثبت، عملکرد تحصیلی دانشجویان را تقویت می‌کند (Rashid et al., 2023). همچنین پارک و کیم نشان دادند مشارکت مثبت والدین و حمایت تحصیلی آنان با سازگاری مدرسه‌ای و موفقیت تحصیلی نوجوانان ارتباط مستقیم دارد (Park & Kim, 2024). از منظر نظری نیز می‌توان بیان کرد که سبک مقتدر منطقی موجب شکل‌گیری دلبستگی ایمن، تنظیم هیجان مطلوب و رشد عملکردهای اجرایی در نوجوانان می‌شود و این عوامل به صورت مستقیم بر کیفیت یادگیری و پیشرفت تحصیلی اثر می‌گذارند.

نتایج پژوهش همچنین نشان داد سبک‌های آسان‌گیر و مستبدانه با عملکرد تحصیلی رابطه منفی دارند. این یافته قابل تبیین است؛ زیرا در سبک آسان‌گیر، فقدان نظارت، نبود ساختار مشخص و کنترل ناکافی موجب کاهش مسئولیت‌پذیری و افت خودنظم‌دهی تحصیلی در فرزندان می‌شود. از سوی دیگر، در سبک مستبدانه، کنترل افراطی، تنبیه، محدودیت هیجانی و فشار روانی شدید می‌تواند اضطراب، اجتناب تحصیلی و کاهش انگیزه یادگیری را در پی داشته باشد. این یافته با نتایج پژوهش‌های زینگ (Xing, 2023)، مرادی و همکاران (Moradi et al., 2024) و میرزاخانی عراقی و همکاران (Mirzakhani Araghi et al., 2023) هماهنگ است. زینگ در تحلیل مطالعات مرتبط با عوامل خانوادگی نشان داد که شیوه تعامل والدین با فرزندان یکی از قوی‌ترین پیش‌بینی‌کننده‌های عملکرد تحصیلی است (Xing, 2023). همچنین مرادی و همکاران گزارش کردند سبک‌های فرزندپروری ناسازگار می‌توانند ویژگی‌های فردی و تحصیلی دانش‌آموزان را تحت تأثیر قرار دهند (Moradi et al., 2024). از منظر روان‌شناختی، می‌توان گفت که سبک‌های مستبدانه و آسان‌گیر با کاهش احساس کفایت، خودمختاری و امنیت روانی فرزندان همراه هستند و همین امر بر کیفیت عملکرد آموزشی آنان اثر منفی می‌گذارد.

نتایج پژوهش همچنین نشان داد طرحواره نقص-شرم در والدین با عملکرد تحصیلی فرزندان رابطه منفی دارد. والدینی که احساس بی‌ارزشی، شرم درونی و نقص شخصیتی را تجربه می‌کنند، معمولاً در برقراری رابطه عاطفی گرم و حمایت‌گر با فرزندان خود دچار مشکل هستند. این مسئله می‌تواند موجب شکل‌گیری نایمی هیجانی، کاهش عزت‌نفس و افت انگیزه تحصیلی در نوجوانان شود. این یافته با پژوهش نوبخت و همکاران (Nobakht et al., 2024) همسو است که نشان دادند طرحواره نقص-شرم با کاهش عزت‌نفس نوجوانان رابطه معنادار دارد. از منظر نظریه دلبستگی نیز والدینی که احساس شرم و بی‌ارزشی دارند، ممکن است در پاسخ‌دهی هیجانی مناسب به نیازهای فرزندان ناکام بمانند و همین مسئله بر سازگاری تحصیلی نوجوانان اثر منفی بگذارد.

در خصوص طرحواره بی‌اعتمادی نیز نتایج نشان داد این طرحواره با عملکرد تحصیلی فرزندان رابطه منفی دارد. والدینی که دارای طرحواره بی‌اعتمادی هستند، روابط بین‌فردی را ناامن و تهدیدکننده تلقی می‌کنند و معمولاً رفتارهای کنترل‌گر، بدبینانه یا سرد هیجانی از خود نشان می‌دهند. چنین فضایی می‌تواند احساس امنیت روانی فرزندان را کاهش داده و تمرکز، انگیزه و سازگاری تحصیلی آنان را مختل کند. این یافته با نتایج پژوهش هافیتز و کیرانیدز (Hafetz & Kyranides, 2024) همسو است که نشان دادند آسیب به پیوند والد-فرزند پیامدهای منفی گسترده‌ای بر رشد هیجانی نوجوانان دارد. همچنین پژوهش انیش و همکاران نشان داد کیفیت رابطه والد-فرزند از طریق تنظیم هیجان و شایستگی اجتماعی بر سلامت روان نوجوانان اثر می‌گذارد (Aneesh et al., 2024). بنابراین می‌توان نتیجه گرفت که بی‌اعتمادی والدین، امنیت عاطفی و عملکرد شناختی فرزندان را تضعیف می‌کند و به افت عملکرد تحصیلی منجر می‌شود.

یکی از مهم‌ترین یافته‌های پژوهش حاضر، تأیید نقش میانجی طرحواره‌های ناسازگار اولیه در رابطه بین سبک‌های فرزندپروری و عملکرد تحصیلی بود. این یافته نشان می‌دهد که سبک‌های فرزندپروری تنها به صورت مستقیم بر عملکرد تحصیلی اثر نمی‌گذارند، بلکه از طریق ساختارهای شناختی-هیجانی والدین نیز عمل می‌کنند. در واقع، والدینی که دارای سبک فرزندپروری مقتدر منطقی هستند، کمتر دچار طرحواره‌های ناسازگار فعال می‌شوند و در

بخش مهمی از یافته‌های پژوهش حاضر به نقش طرحواره‌های ناسازگار اولیه والدین اختصاص داشت. نتایج نشان داد طرحواره شکست در والدین با عملکرد تحصیلی فرزندان رابطه منفی دارد. والدینی که دارای طرحواره شکست هستند، معمولاً نگرش منفی نسبت به توانایی‌های خود و دیگران دارند و موفقیت را دست‌نیافتنی تلقی می‌کنند. چنین والدینی ممکن است ناخواسته احساس ناتوانی، ترس از شکست و ناامیدی را به فرزندان منتقل کنند. این انتقال شناختی-هیجانی می‌تواند موجب کاهش اعتمادبه‌نفس تحصیلی و افت عملکرد آموزشی نوجوانان شود. این یافته با نتایج پژوهش نجفی و قربانی (Najafi & Ghorbani, 2024) و نوبخت و همکاران (Nobakht et al., 2024) همسو است. نوبخت و همکاران نشان دادند طرحواره شکست با کاهش عزت‌نفس نوجوانان رابطه دارد (Nobakht et al., 2024). از دیدگاه طرحواره‌درمانی، والدینی که خود را شکست‌خورده می‌دانند، اغلب انتظارات منفی نسبت به آینده فرزند دارند و این نگرش می‌تواند بر عملکرد تحصیلی فرزندان اثر بازدارنده داشته باشد.

یافته دیگر پژوهش نشان داد طرحواره معیارهای سخت‌گیرانه با عملکرد تحصیلی رابطه منفی دارد. اگرچه ممکن است تصور شود استانداردهای بالا موجب پیشرفت تحصیلی می‌شود، اما در بسیاری از موارد سخت‌گیری افراطی و کمال‌گرایی ناسازگار فشار روانی زیادی بر نوجوانان وارد می‌کند. والدینی که دارای طرحواره معیارهای سخت‌گیرانه هستند معمولاً انتظارات غیرواقع‌بینانه‌ای از فرزندان دارند و موفقیت تحصیلی را معیار اصلی ارزشمندی فرد تلقی می‌کنند. این شرایط می‌تواند اضطراب عملکرد، ترس از اشتباه و فرسودگی تحصیلی را در نوجوانان افزایش دهد. یافته حاضر با نتایج مطالعه ژانگ و همکاران (Zhang et al., 2024) همخوانی دارد که نشان دادند فشار روانی و مشکلات سلامت روان با افت عملکرد تحصیلی دانشجویان مرتبط است. همچنین پژوهش‌های مرتبط با سبک‌های ارتباطی والدین نشان داده‌اند که انتظارات افراطی و کنترل شدید هیجانی می‌تواند به کاهش سلامت روان نوجوانان منجر شود (Soleimani & Adamzadeh, 2023). بنابراین، استانداردهای افراطی والدین زمانی که با حمایت هیجانی همراه نباشد، می‌تواند اثر معکوس بر عملکرد آموزشی فرزندان داشته باشد.

همچنین اجرای پژوهش‌های طولی و آزمایشی می‌تواند در تبیین روابط علی میان متغیرها مؤثر باشد. پیشنهاد می‌شود این مدل در گروه‌های سنی مختلف، شهرهای دیگر و همچنین در میان دانش‌آموزان دارای مشکلات یادگیری یا اختلالات روان‌شناختی نیز مورد بررسی قرار گیرد.

بر اساس یافته‌های پژوهش حاضر، ضروری است برنامه‌های آموزشی و مشاوره‌ای ویژه والدین با هدف اصلاح سبک‌های فرزندپروری و کاهش طرحواره‌های ناسازگار اولیه طراحی و اجرا شود. مدارس و مراکز مشاوره می‌توانند کارگاه‌هایی در زمینه ارتباط مؤثر والد-فرزند، مدیریت هیجان و شیوه‌های فرزندپروری مقتدرانه برگزار کنند. همچنین شناسایی والدین دارای طرحواره‌های ناسازگار شدید و ارائه مداخلات مبتنی بر طرحواره‌درمانی می‌تواند در ارتقای سلامت روان خانواده و بهبود عملکرد تحصیلی فرزندان مؤثر باشد.

تعارض منافع

بین نویسندگان هیچ تعارض منافی وجود نداشت.

حامی مالی

این پژوهش بدون هیچ حمایت مالی و با هزینه شخصی انجام شد.

ملاحظات اخلاقی

در این مطالعه، اهمیت و ضرورت پژوهش برای نمونه‌ها تشریح و درباره رعایت ملاحظات اخلاقی مانند رازداری، محرمانگی، حفظ حریم نمونه‌ها، آزادی جهت شرکت در پژوهش و انصراف از آن و غیره به آنان اطمینان داده شد. پژوهش حاضر دارای کد اخلاق با شناسه IR.IAU.SHIRAZ.REC.1404.213 می‌باشد.

مشارکت نویسندگان

نویسندگان این مقاله با یکدیگر مشارکت داشتند.

تشکر و قدردانی

بدین وسیله از تمامی افرادی که در مراحل پژوهش همکاری و یاری نمودند تقدیر و تشکر می‌شود.

References

Al-Okaily, M., Magatef, S., Al-Okaily, A., & Shiyab, F. S. (2024). Exploring the Factors That Influence Academic Performance in Jordanian Higher Education Institutions. *Heliyon*, 10(13), 2-23.

نتیجه فضای روانی سالم‌تری برای رشد تحصیلی فرزندان فراهم می‌کنند. در مقابل، سبک‌های آسان‌گیر و مستبدانه با فعال‌سازی طرحواره‌های ناسازگار همراه‌اند و این طرحواره‌ها به صورت غیرمستقیم موجب افت عملکرد تحصیلی فرزندان می‌شوند. این نتیجه با مبانی نظری طرحواره‌درمانی و یافته‌های مطالعات کتاب‌سنجی حوزه طرحواره‌درمانی همخوانی دارد (Pilkington & Karantzis, 2024). همچنین یافته حاضر با مطالعات مرتبط با نقش عوامل هیجانی و شناختی در عملکرد تحصیلی هماهنگ است (Panahipour & Hashemi, 2024; Van Kesteren et al., 2024).

از سوی دیگر، یافته‌های پژوهش حاضر نشان می‌دهد که عملکرد تحصیلی پدیده‌ای چندعاملی است و نباید صرفاً بر توانایی شناختی یا شرایط آموزشی متمرکز شد. پژوهش‌های جدید حوزه پیش‌بینی تحصیلی نیز بر نقش عوامل خانوادگی، هیجانی و اجتماعی تأکید کرده‌اند (Sarker et al., 2024; Wang et al., 2023). همچنین مطالعات انجام‌شده در حوزه سلامت روان نوجوانان نشان می‌دهد که کیفیت روابط خانوادگی و سبک‌های ارتباطی والدین از مهم‌ترین عوامل مؤثر بر سازگاری روانی و تحصیلی نوجوانان هستند (Panchal et al., 2023; Raudino et al., 2023). بنابراین یافته‌های پژوهش حاضر می‌تواند در توسعه مداخلات خانواده‌محور و برنامه‌های ارتقای سلامت روان دانش‌آموزان مورد استفاده قرار گیرد.

از محدودیت‌های پژوهش حاضر می‌توان به استفاده از روش نمونه‌گیری در دسترس اشاره کرد که ممکن است تعمیم‌پذیری یافته‌ها را محدود کند. همچنین داده‌ها بر اساس ابزارهای خودگزارشی جمع‌آوری شدند و احتمال سوگیری پاسخ‌دهی وجود دارد. محدود بودن جامعه آماری به دانش‌آموزان مقطع دوم متوسطه شهر شیراز نیز از دیگر محدودیت‌های پژوهش بود. افزون بر این، متغیرهای دیگری مانند وضعیت اقتصادی خانواده، ویژگی‌های شخصیتی دانش‌آموزان و کیفیت محیط مدرسه در این پژوهش کنترل نشدند که می‌تواند بر عملکرد تحصیلی اثرگذار باشند.

پیشنهاد می‌شود پژوهش‌های آینده نقش سایر طرحواره‌های ناسازگار اولیه والدین و همچنین متغیرهای میانجی دیگری مانند تنظیم هیجان، سبک دلبستگی، تاب‌آوری و خودکارآمدی تحصیلی را در رابطه بین سبک‌های فرزندپروری و عملکرد تحصیلی بررسی کنند.

- with Attention-Deficit/Hyperactivity Disorder. *Quarterly Journal of Cognitive Psychology*, 12(2), 45-64.
- Panchal, U., Salazar de Pablo, G., Franco, M., Moreno, C., Parellada, M., Arango, C., & Fusar-Poli, P. (2023). The Impact of COVID-19 Lockdown on Child and Adolescent Mental Health: Systematic Review. *European Child & Adolescent Psychiatry*, 32(7), 1151-1177.
- Park, G. R., & Kim, J. (2024). Parental Involvement and Academic Achievement of Adolescents: The Mediating Roles of School Adjustment. *School Psychology International*, 45(4), 447-462.
- Pilkington, P. D., & Karantzas, G. C. (2024). A Bibliometric Analysis of the Quantitative Schema Therapy Literature. *Clinical Psychology & Psychotherapy*, 31(2), e2963.
- Rashid, N., Saddique, R., Arfan, R., Shahzadi, M., & Tabassum, U. (2023). Relationship of Parenting Style and Academic Achievement among University Students: Mediating Role of Personality Traits. *Pakistan Journal of Humanities and Social Sciences*, 11(3), 3766-3776.
- Raudino, A., Fergusson, D. M., & Horwood, L. J. (2023). The Quality of Parent/Child Relationships in Adolescence Is Associated with Poor Adult Psychosocial Adjustment. *Journal of adolescence*, 36(2), 331-340.
- Sarker, S., Paul, M. K., Thasin, S. T. H., & Hasan, M. A. M. (2024). Analyzing Students' Academic Performance Using Educational Data Mining. *Computers and Education: Artificial Intelligence*, 7, 100263.
- Soleimani, M., & Adamzadeh, E. (2023). Evaluating Adolescents' Mental Health Based on Parents' Communication Styles by Examining Depression and Anxiety. Tehran.
- Van Kesteren, M. T., Rijpkema, M., Ruiters, D. J., Morris, R. G., & Fernandez, G. (2024). Building on Prior Knowledge: Schema-Dependent Encoding Processes Relate to Academic Performance. *Journal of Cognitive Neuroscience*, 26(10), 2250-2261.
- Wang, X., Zhao, Y., Li, C., & Ren, P. (2023). ProbSAP: A Comprehensive and High-Performance System for Student Academic Performance Prediction. *Pattern Recognition*, 137, 109309.
- Xing, Z. (2023). Explore How Family Factors Affect Students' Academic Performance: Based on Literature Analysis. *Journal of Education, Humanities and Social Sciences*, 10, 91-98.
- Zhang, J., Peng, C., & Chen, C. (2024). Mental Health and Academic Performance of College Students: Knowledge in the Field of Mental Health, Self-Control, and Learning in College. *Acta Psychologica*, 248, 104351.
- Aneesh, A., Sia, S. K., & Kumar, P. (2024). Parent-Child Relationship and Psychological Well-Being of Adolescents: Role of Emotion Regulation and Social Competence. *Journal of Human Behavior in the Social Environment*, 34(2), 153-171.
- Atash-Sokhan, M., Abolmaali, K., & Bagheri, N. (2024). The Effectiveness of Parent-Adolescent Relationship Training for Mothers and Daughters on Communication Patterns, Stress, and Academic Performance among Lower Secondary School Girls in Tehran. *Quarterly Journal of Mashhad University of Medical Sciences*, 67(3), 11-23.
- Azu, N. P., Rabiou, M. M., Yusuf, M., & Taryam, M. O. (2025). Influence of Eye Care Intervention Program and Teachers' Productivity on Pupils' Academic Performance: Enhancing the Potential for Sustainable Development Goals Four (SDGS-4). *Journal of Lifestyle and SDGs Review*, 5(4), e01848-e01848.
- Eftekhari, H., Rezaei Fard, A., & Izadi, S. (2024). The Relationship between Parental Parenting Style and Academic Achievement with the Mediation of Students' Self-Esteem. *Quarterly Journal of Research in Teaching Methods*, 2(3), 141-171.
- Hafetz, J., & Kyranides, M. N. (2024). Relational Aggression Targeting the Parent-Child Bond: A Pilot Study of Parent-Child Bond-Breaking Behavior. *Family Transitions*, 65(2), 146-166.
- Jamshidi, A., Maschi, F., & Zeighami Mohammadi, S. (2024). Predicting Social Anxiety Based on Early Maladaptive Schemas in Students. *Nursing Education*, 13(3), 13-24.
- Kocsis, A., & Molnar, G. (2025). Factors Influencing Academic Performance and Dropout Rates in Higher Education. *Oxford Review of Education*, 51(3), 414-432.
- Kus, M. (2025). A Meta-Analysis of the Impact of Technology-Related Factors on Students' Academic Performance. *Frontiers in psychology*, 16, 1524645.
- Mirzakhani Araghi, N., Mozaffari, M., Saei, S., Pashmdarfard, M., & Azad, A. (2023). Predicting Academic Engagement among 16- to 18-Year-Old Students Based on Social Skills, Perceived Parenting Style, and Sensory Processing. *Scientific Research Bimonthly of Rehabilitation Medicine*, 12(3), 520-533.
- Mohzana, M. (2024). The Impact of the New Student Orientation Program on the Adaptation Process and Academic Performance. *International Journal of Educational Narratives*, 2(2), 169-178.
- Moradi, M., Zargham Hajebi, M., & Mirzahosseini, H. (2024). Analyzing the Effects of Parenting Style and Families' Adherence to Religious Beliefs on Students' Individual, Social, and Academic Characteristics with the Mediating Role of Media.
- Najafi, H., & Ghorbani, M. (2024). The Relationship of Perfectionism and Eating Disorder with Failure and Entitlement Schemas among Students of Najafabad University.
- Najari, F., Yousefi, S., & Namvar, H. (2023). The Effect of Children's Attitudes toward Father and Mother on Critical Thinking with the Mediation of Moral Foundations. *Applied Family Therapy Quarterly*, 4(3), 495-507.
- Nobakht, H., Ahmadi Malekout, A., Ebrahimi, S., Alizadeh, H., & Kaab Omair, N. (2024). The Relationship between Defectiveness/Shame Schema and Failure Schema with Self-Esteem in Adolescents.
- Panahipour, S., & Hashemi, A. (2024). A Structural Model of Academic Performance Based on Multiple Intelligences with the Mediating Role of Executive Functions in Adolescents